

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda ifade edilen sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhane tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Faik ÖZTRAK
Tekirdağ Milletvekili

Son dönemde yerel yönetimlerin ve bağlı kuruluşlarının Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) olan prim borçları hızla artmıştır.

Sayıştay'ın 2021 Yılı SGK Denetim Raporu incelendiğinde; Kurum'un belediyelerden, bağlı kuruluşlarından ve belediye şirketlerinden tahsil edemediği alacakların son dönemde hızla arttığı görülmektedir.

Tablo: Yıllar İtibariyle SGK'nın Belediyelerden Tahsil Edemediği Alacaklar

Milyon TL

Dönem	Belediyeler	Bağlı Kuruluşlar	Belediye Şirketleri	Toplam	Birikimli Toplam
2015	739,8	3,4	57,8	801,0	801,0
2016	695,2	5,6	63,1	763,9	1.564,9
2017	665,7	3,5	95,9	765,2	2.330,1
2018	797,3	10,5	837,9	1.645,7	3.975,8
2019	1.326,2	45,6	2.365,3	3.737,1	7.712,8
2020	1.395,3	49,4	3.670,8	5.115,5	12.828,4
2021	1.014,3	52,7	5.292,7	6.359,7	19.188,1

Kaynak: Sayıştay

Yine Sayıştay'ın 2022 Yılı SGK Denetim Raporundaki verilere göre bu artış hız kesmeden devam etmiş, belediyelerin SGK'ya olan borçları 2022 yılı Kasım ayı itibariyle 38,7 milyar TL'ye kadar ulaşmıştır. Nitekim mezkûr raporda Sayıştay, prim borçları, idari

ceza ve gecikme zamlarıyla birlikte değerlendirildiğinde, bu durumun “Kurum gelirlerinde önemli bir aşınma meydana getirdiğine” dikkat çekmektedir.

Diğer taraftan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından yapılan 25 Temmuz 2024 tarihli açıklamada ise Türkiye genelinde belediyelerin SGK’ya olan toplam prim borcunun 96 milyar liraya ulaştığı ifade edilmiştir.

Sayıştay raporlarındaki veriler ve yetkililerin açıklamaları birlikte değerlendirildiğinde; son 2,5 yılda belediyelerin SGK’ya olan borçlarının 19 milyar liradan 96 milyar liraya çıkarak beşe katlanmasına ve Sayıştay raporlarında bu duruma dikkat çekilmesine rağmen, Kurum’un bu alacakların tahsili için gereken gayreti göstermediği anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan son sönemde SGK’nın Belediyelerden prim alacakları karşılığında, satılması nakde çevrilmesi imkansız bazı Belediye gayrimenkullerinin Maliye Hazinesi’ne devredilmesi suretiyle, hükümete yakın belediyelerin borcunu görünürde düşüren vitrin düzeltmeye matuf işlemler yapıldığı da dikkat çekmektedir.

Örneğin;

2019 yılında, Aliğa Belediyesi’nin, belediye şirketlerinin vergi ve sigorta borçları karşılığında, belediyeye ait olan ve aralarında imar durumu “cami”, “dini tesis” ve “okul” olan gayrimenkullerin de bulunduğu, toplam 59 adet gayrimenkulü Hazine’ye ve Sosyal Güvenlik Kurumu’na devrettiği,

2023 yılında, Bayrampaşa Belediyesi’nin 90,8 milyon TL’lik vergi borcuna karşılık ilçedeki Kocatepe Ulu Cami ve Ulubatlı Hasan Camilerinin arsasını Maliye Hazinesi’ne devrettiği,

Aynı yıl Sancaktepe Belediyesi’nin belediye iştiraki SAFAS’ın vergi ve SGK’ya olan prim borçlarına karşılık tahsis yoluyla tamamı eğitim tesisine ayrılmış arazileri devrettiği,

2024 yılında Kayseri Büyükşehir Belediyesi’nin prim borçları nedeniyle 51 dönümlük küçük sanayi sitesi arsasını SGK’ya; ayrıca vergi borçları nedeniyle iki cami arsasını, DSI Hizmet binasının bahçesini, üzerinde okul bulunan bir okul arsasını ve üzerinde kongre merkezinin bulunduğu bir arsayı Maliye Hazinesine devrettiği kamuoyuna yansımıştır.

Bu çerçevede;

- 1- 2021 yılından bu güne kadar, Belediyelerin SGK'ya olan prim ve prime bağlı borçlarına karşılık Maliye Hazinesine veya SGK'ya devrettikleri; **imar durumu** “okul/kreş/eğitim kurumu/vd.”, “ibadethane/dini tesis/cami alanı/vd.” ya da “doğal ve arkeolojik sit alanı” olarak görülen arsaların, belediyeler itibariyle, tek tek TL cinsinden değeri ve metrekare büyüklüğü nedir?
- 2- Son iki buçuk yılda Belediyelerin SGK'ya olan borçları karşılığında Maliye Hazinesine veya SGK'ya devrettikleri ve **fiili kullanımı**, “okul”, “cami” ya da “ibadethane” olarak görülen gayrimenkullerin belediyeler itibariyle listesi ve tutarı nedir?
- 3- Son iki buçuk yılda SGK'nın elindeki gayrimenkullerin sayısı, metrekare olarak büyüklüğü ve TL cinsinden değeri nereden nereye gelmiştir?
- 4- SGK'nın Belediyelerden alacaklarının son iki buçuk yılda beşe katlanması karşısında, Sayıştay tarafından uyarılmalarına rağmen, herhangi bir önlem almayan SGK yöneticileri hakkında hangi işlemler yapılmıştır?